

Ref no	Struktura OP zgodnie z szablonem	Opis zmiany(przed/po zmianie)	Uzasadnienie (w tym szczegółowa ocena, czy zgłoszone zmiany dotyczą części programów operacyjnych objętych decyzją KE. W przypadku, gdy zmiana wpływa na części objęte decyzją KE należy określić kolejne zmiany, które zostaną przedstawione w późniejszym terminie formalnego wniosku o modyfikację programu operacyjnego)	Komentarz KE 24/04/2018
1	Wkład programu w realizację strategii Europa 2020 oraz w osiągnięcie spójności gospodarczo-społecznej i terytorialnej (art27(1) i art. 96(2)(a) CPR)			
1.1	Wkład programu w realizację strategii Europa 2020, inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięcie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej			
T.1	Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych.			
1.2	Uzasadnienie alokacji zasobów finansowych			
2	Opis osi priorytetowych (punkt (b) pierwszego akapitu artykułu 96(2) CPR.			
2.A	Opis priorytetowych kierunków innych niż pomoc techniczna. Zawiera uzasadnienie utworzenia priorytetów, celów szczegółowych, oczekiwanych rezultatów, wytycznych dla wyboru operacji, działań które powinny być wspierane, wskaźników, oceny skuteczności i odpowiednie inicjatywy na Rzecz Zatrudnienia Młodzieży (YE), instrumentu finansowego i/lub dużych projektów.			
PA1	Oś priorytetowa I			
PA2	Oś priorytetowa II	II.2.A.9 Kategorie interwencji Osi priorytetowej II Tabele 7-10 (II): Tabele przedstawiające zastosowane w OP II kategorii interwencji Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Zmiana kat. 02 z 6 851 852,00 na 0,00, kat. 05 z 11 148 148,00 na 18 000 000,00	Zmiany dokonano zgodnie z Notą EGESIF z dnia 15.06.2016 r.	
PA3	Oś priorytetowa III	III.2.A.9 Kategorie interwencji Osi priorytetowej II Tabele 7-10 (III): Tabele przedstawiające zastosowane w OP III kategorii interwencji Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania zmiana kat. z 02 na 05	Zmiany dokonano zgodnie z Notą EGESIF z dnia 15.06.2016 r.	
PA4	Oś priorytetowa IV			
PA5	Oś priorytetowa V			
PA6	Oś priorytetowa VI			
PA7	Oś priorytetowa VII			
PA8	Oś priorytetowa VIII			
PA9	Oś priorytetowa IX			
PA10	Oś priorytetowa X			
2.B	Opis priorytetowych kierunków w celu świadczenia pomocy technicznej ze wskazaniem realizowanych priorytetów inwestycyjnych oraz konkretnych celów (punkt (c) pierwszego akapitu artykułu 96(2) CPR)			
3	Plan finansowy programu operacyjnego (punkt (d) pierwszego akapitu artykułu 96(2) CPR)			
T.17	Finansowe środki z każdego funduszu i kwoty rezerwy wykonania (punkt (d)(i) pierwszego akapitu artykułu 96(2) CPR)			
T.18A-C	Plan finansowy programu operacyjnego na cały okres programowania i dla każdej osi priorytetowej, kwotę całkowitego finansowania w budżecie na wsparcie z funduszy unijnych i współfinansowania krajowego.(EUR) art..96 (d)(ii) CPR) i gdzie ma to zastosowanie tabele w momencie inicjatywy na Rzecz Zatrudnienia Młodzieży (d)(ii) pierwszego akapitu artykułu 96(2) CPR			
T.19	Orientacyjny zakres wsparcia, który będzie używany do celów związanych ze zmianą klimatu art.. 27(6)CPR			
4	Kompleksowe podejście do rozwoju obszarów (artykuł 96(3) CPR)			
4	Opis zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego, z uwzględnieniem treści i celów programu operacyjnego oraz umowy o partnerstwa, oraz wskazanie, jak przyczynia się ono do osiągnięcia programu operacyjnego i oczekiwanych rezultatów			
4.1	Podejście do stosowania instrumentów rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz zasady identyfikacji obszarów, na których będą one wykorzystywane (artykuł 96(3)(a) CPR)			
4.2	W razie potrzeby, wsparcie kompleksowych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (artykuł 96(3)(b) CPR Artykuł 7(2) i (3) Rozporządzenia (UE) nr 1301/2013 parlamentu Europejskiego i Rady			
4.3	W stosownych przypadkach, podejście do wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) (artykuł 96(3) CPR) (jak określono w artykule 36 CPR), za wyjątkiem przypadków przewidzianych 4.2, i ich orientacyjne środki finansowe z każdej osi priorytetowej)			
4.4	Gdzie jest to właściwe, rozwiązania na rzecz przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych w ramach danego programu operacyjnego, z udziałem beneficjentów znajdujących się w co najmniej jednym innym państwie członkowskim (artykuł 96(3)(e) CPR) 4.5. W razie potrzeby, wkład planowanych przedsięwzięć w ramach programu w odniesieniu do strategii makroregionalnych i strategii morskich, z zastrzeżeniem potrzeb obszaru objętego programem zidentyfikowanych przez państwo członkowskie (artykuł 96(3)(e) CPR)			
5	Ukierunkowanie wsparcia na zjawiska ubóstwa, dyskryminacji oraz wykluczenia społecznego (punkt (a) artykuł 96(4) CPR)			
5.1	Wykaz obszarów najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych zagrożonych dyskryminacją (wł. T22 działania w celu zaspokojenia potrzeb konkretnych obszarach geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem/grup docelowych narażonych na największe ryzyko dyskryminacji lub wykluczenia społecznego)			
5.2	Wkład strategii określonej w programie na rzecz obszarów najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym, który przyczyni się do rozwiązania ich szczególnych problemów			
6	Szczególne potrzeby obszarów geograficznych, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych art. 96(4)(b) CPR).			
7	Instytucje i podmioty odpowiedzialne za zarządzanie, kontrolę i audyt oraz rola poszczególnych partnerów 96(5) CPR) 7.1. Identyfikacja instytucji zaangażowanych w realizację programu (A) i (B) artykułu 96(5) CPR)			
7.2	Działania angażujące stosowanych partnerów w proces przygotowania programu oraz rola partnerów zaangażowanych we wdrażanie, monitorowanie i ewaluację programu operacyjnego (Art 96(5)(c) CPR)			
8	Koordynacja działań pomiędzy funduszami, na EFRROW, EFMR oraz innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowymi oraz EIB - Artykuł 96(6)(a) CPR)			
9	Warunkowość EX ANTE (Art 96(6)(b) CPR)			
9.1	Identyfikacja warunków ex ante dla programu oraz ocena ich wykonania (Tabela 24).Informacje na temat oceny przydatności i spełnienia warunków wstępnych (opcjonalnie)			
9.2	Opis działań zmierzających do spełnienia warunków ex ante, wykaz instytucji odpowiedzialnych oraz harmonogram (tabele 25 i 26)			
10	Zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla beneficjenta (Art 96(6)(c) CPR)			

Ref no	Struktura OP zgodnie z szablonem	Opis zmiany(przed/po zmianie)	Uzasadnienie (w tym szczegółowa ocena, czy zgłoszone zmiany dotyczą części programów operacyjnych objętych decyzją KE. W przypadku, gdy zmiana wpływa na części objęte decyzją KE należy określić kolejne zmiany, które zostaną przedstawione w późniejszym terminie formalnego wniosku o modyfikację programu operacyjnego)	Komentarz KE 24/04/2018
11	Zasady horyzontalne (Art 96(7) CPR)			
11.1	Zrównoważonego rozwoju			
11.2	Równość szans i zapobieganie dyskryminacji			
11.3	Równość płci			
12	Elementy dodatkowe			
12.1	Wykaz dużych projektów zaplanowanych do realizacji w okresie 2014-2020(artykuł 96(2)(e) CPR)			
12.2	Ramy wykonania programu			
12.3	Lista partnerów zaangażowanych w przygotowanie programu			
A. 1	Raport z ewaluacji ex ante wraz ze streszczeniem(artykuł 55(2) CPR) Dokumentacja w sprawie oceny zasadności stosowania i spełnienia warunków ex ante Opinia krajowych organów ds. równości ws. zasady równości szans, zapobiegania dyskryminacji oraz zasady równości płci (fakultatywnie) (źródło: artykuł 96(7) CPR) Obywatelskie podsumowanie programu (fakultatywnie)			

Legenda

- T. - Tabela
- A. - Aneks

Ref no	Struktura OP zgodnie z szablonem	Opis zmiany(przed/po zmianie) w link do art.96 CPR	Uzasadnienie (wskazanie, czy proponowana zmiana jest związana z uprzednio zgłoszoną zmianą, która została już wprowadzona do programu operacyjnego)	Zmiana jest wynikiem zmian w Umowie Partnerstwa (tak/nie)	Komentarze KE 24/04/2018	Komentarze KE 26/04
1	Wkład programu w realizację strategii Europa 2020 oraz w osiągnięcie spójności gospodarczo-społecznej i terytorialnej (art271 i art. 962(af) CPR)					
1.1	Wkład programu w realizację strategii Europa 2020, inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięcie spójności gospodarczo-społecznej i terytorialnej	<p>Zmiana z Gospodarka niskoemisyjna i energetyka</p> <p>Odnawianie się przekroczenia na obszarze całego województwa wartości dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu, natomiast w przypadku pyłu zawieszonego PM2.5 i benzenu obszar przekroczenia obejmuje całe województwo, za wyjątkiem miasta Opole. Istotne znaczenie dla utrzymania się z tej jakości powietrza atmosferycznego ma sektor bytowo-komunalny, w którym jako główne paliwo spalane są paliwa węglowe, często wysokoemisyjne, takie jak muły poflotacyjne, miał węglowy, węgiel złej jakości, odpady spalane w nieprzystosowanych do tego kotłach o mocy poniżej 1 MW) oraz komunikacja miejska, w tym zbirowa. Stan taboru, w miastach obsługiwanych przez komunikację miejską, nie jest wystarczający do potrzeb. Część taboru wykazuje wysoki stopień amortyzacji. Statystyczny pasażer korzystający w 2012 r. z komunikacji miejskiej w Opolu przewożony był 13 letnim autobusem, który przejechał ponad 800 tys. km, czyli takim, który przekroczył czas eksploatacji i maksymalny przebieg określony przez producentów autobusów. Dane wskazują, że opolski przewoźnik dysponuje jednym ze starszych parków pojazdowych.</p> <p>Funkcjonowanie sektora energetycznego nie jest z siebie postępującej degradacji środowiska, w szczególności w zakresie jakości powietrza atmosferycznego. Jego ochrona w najbliższej przyszłości wymagać będzie podjętowania kompleksowych działań, obejmujących zmianę dotychczasowych wzorców konsumpcji i zachowań, ukierunkowaną na efektywne i racjonalne wykorzystanie i poszanowanie jego zasobów. Podstawowe znaczenie posiadać będzie wdrażanie nowoczesnych technologii wspierających niskoemisyjną/niskowęglową gospodarkę, ukierunkowaną na poprawę efektywności energetycznej, rozwój i wykorzystanie niskoemisyjnych technologii produkcji energii elektrycznej, w tym bazujących na OZE nie tylko w przemyśle, ale również w sektorze gospodarstw domowych. Konieczne będą działania w zakresie badań i innowacji wspieranych w obszarze energii oraz inwestycje w technologie i rozwiązania energetyczne, które będą zgodne z celami strategicznymi Europejskiego Strategicznego Planu w dziedzinie technologii energetycznych (SET). Uzyskanie większego efektu wspierane będzie przez rozwój zrównoważonego transportu miejskiego, ścieżek rowerowych i dróg.</p> <p>Odnawialne źródła energii w bilansie energetycznym województwa zaspokajają jedynie niewielką część potrzeb energetycznych, pomimo istnienia znaczących ich zasobów. Łączna moc urządzeń zainstalowana w OZE na terenie województwa opolskiego wynosi ok. 119,5 MW, a produkcja energii ze źródeł odnawialnych w 2012 r. wyniosła ok. 377 GWh. Potencjał naturalny odnawialnych źródeł energii, w szczególności biomasy, wód płynących, wiatru i słońca, pozwalający na pozyskanie znacznej ilości energii z nowoczesnych źródeł energetycznych i realizację zobowiązań międzynarodowych. W województwie opolskim stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii stale rośnie, a poszczególne rodzaje odnawialnych źródeł energii charakteryzują zróżnicowany stopień wykorzystania. Udział produkcji energii ze źródeł odnawialnych, posiadane zasoby oraz podjęte i planowane inicjatywy wskazują na potencjał wzrostu w tym zakresie. Na terenie województwa funkcjonuje 25 systemów ciepłych, w większości miejskich, w których głównym odbiorcą jest budownictwo mieszkaniowe. Łączna długość sieci ciepłej w 2011 r. wyniosła 459,9 km. Zapotrzeżenie w ciepło realizowane jest w skali lokalnej, na poziomie gmin. Systemy ciepłownicze występują z reguły w większych miastach, zazwyczaj siedzibach gmin.</p>	<p>Biorąc pod uwagę emisję zanieczyszczeń województwo opolskie zalicza się do grupy regionów o znacznej skali obciążenia środowiska. Wg danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w roku 2018 do 6 marca w Polsce 22 razy przekroczony został próg informowania (>200 µg/m³ dla pyłu zawieszonego PM10) oraz 3 razy próg alarmowy (500 µg/m³ dla pyłu zawieszonego PM10). Przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu wystąpiły w województwach: Śląsk, małopolska, opolskim oraz mazowieckim. Wprowadzona zmiana wynika z decyzji IZPO WOD 2014-2020 o dodaniu do Programu PI 6e - „przeznaczaniem na pilkotazowe wdrożenie wsparcia na wymianę źródeł ciepła. Jest to konsekwencją przyjęcia przez Sejmik Województwa Uchwały Nr XXXII/367/2017 z dnia 26 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa opolskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Proponowana zmiana Programu przyczyni się także do realizacji działań, których kierunki zostały wyznaczone w Programie ochrony powietrza dla strefy opolskiej i strefy miasto Opole, przyjętym przez Sejmik Województwa Opolskiego Uchwałą Nr XXXVI/403/2018 z 31 stycznia 2018 r.</p>		<p>Do dyskusji w czasie rozmowy telefonicznej.</p> <p>Zmiany zostały wprowadzone do opisu PI 6e - zgodnie z rozmową telefoniczną.</p>	OK
T.1	Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych.	<p>Dodano wiersz: w kolumnie Wybrany priorytet inwestycyjny: 6e</p> <p>Podjętowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów poprzemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszeniu hałasu</p> <p>W kolumnie Uzasadnienie wyboru: Jednym z celów strategicznych SRWO 2020 jest Wysoka jakość środowiska, a w jego ramach cel operacyjny Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki. Działania służące jego realizacji m.in. wdrażanie programów ochrony powietrza.</p> <p>Z kierunków działań wskazanych w Programie Ochrony Powietrza dla strefy opolskiej i strefy miasto Opole, przyjęty przez Sejmik Województwa Opolskiego Uchwałą Nr XXXVII/403/2018 z 31 stycznia 2018 r. wynika konieczność realizacji działań zmierzających do redukcji emisji ze źródeł powierzchniowych.</p>	<p>Biorąc pod uwagę emisję zanieczyszczeń województwo opolskie zalicza się do grupy regionów o znacznej skali obciążenia środowiska. Wg danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w roku 2018 do 6 marca w Polsce 22 razy przekroczony został próg informowania (>200 µg/m³ dla pyłu zawieszonego PM10) oraz 3 razy próg alarmowy (500 µg/m³ dla pyłu zawieszonego PM10). Przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu wystąpiły w województwach: Śląsk, małopolska, opolskim oraz mazowieckim. Wprowadzona zmiana wynika z decyzji IZPO WOD 2014-2020 o dodaniu do Programu PI 6e - „przeznaczaniem na pilkotazowe wdrożenie wsparcia na wymianę źródeł ciepła. Jest to konsekwencją przyjęcia przez Sejmik Województwa Uchwały Nr XXXII/367/2017 z dnia 26 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa opolskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Proponowana zmiana Programu przyczyni się także do realizacji działań, których kierunki zostały wyznaczone w Programie ochrony powietrza dla strefy opolskiej i strefy miasto Opole, przyjętym przez Sejmik Województwa Opolskiego Uchwałą Nr XXXVI/403/2018 z 31 stycznia 2018 r.</p>		<p>Do dyskusji w czasie rozmowy telefonicznej.</p> <p>Zmiany zostały wprowadzone do opisu PI 6e - zgodnie z rozmową telefoniczną.</p>	OK
1.2	Uzasadnienie alokacji zasobów finansowych					
1.2.2	Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu	<p>Tabela 2: Przegląd strategii inwestycyjnej programu operacyjnego</p> <p>Osi priorytetowa V</p> <p>Wsparcie Unii 275 700 000 na 78 700 000</p> <p>Przesunięcie 9,0 mln EUR w ramach CT6.1; 6,0 mln EUR z PI 6a na PI 6d oraz 3,0 mln EUR z PI 6a na PI 6e</p> <p>Przesunięcie z Osi 10 (CT9 oraz CT2) na Osi 5 (CT6):</p> <p>- przesunięcie 2,5 mln EUR z PI 9a na PI 6c</p> <p>- przesunięcie 0,5 mln EUR z PI 2c na PI 6c</p> <p>Udział łącznego wsparcia Unii w całości środków programu operacyjnego z 8,01% na 8,33%</p> <p>W kolumnie Priorytety inwestycyjne dodano: 6e</p> <p>Podjętowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów poprzemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszeniu hałasu</p> <p>W kolumnie Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych dodano: Odbudowę poziomu zanieczyszczenia powietrza w województwie</p> <p>W kolumnie Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu, dla których wyznaczono wartości docelowe/dowodno:</p> <p>Poziom emisji PM10</p> <p>Osi priorytetowa X</p> <p>Wsparcie Unii 284 952 913 na 91 952 913. Przesunięcie z Osi 10 (CT9 oraz CT2) na Osi 5 (CT6):</p> <p>- przesunięcie 2,5 mln EUR z PI 9a na PI 6c</p> <p>- przesunięcie 0,5 mln EUR z PI 2c na PI 6c</p> <p>Udział łącznego wsparcia Unii w całości środków programu operacyjnego z 10,05% na 9,73%</p>	<p>Zmiany finansowe przedstawione w uzasadnieniu do Osi priorytetowych V i X.</p>		<p>Zgodna na przesunięcia alokacji.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 6e - do dyskusji w czasie rozmowy telefonicznej.</p> <p>Zmiany zostały wprowadzone do opisu PI 6e - zgodnie z rozmową telefoniczną.</p>	OK
2	Opis osi priorytetowych (punkt (b) pierwszego akapitu artykułu 96(2) CPR					
2.A	Opis priorytetowych kierunków innych niż pomoc techniczna. Zawiera uzasadnienie utworzenia priorytetów, celów szczegółowych, oczekiwanych rezultatów, wytycznych dla wyboru operacji, działań które powinny być wspierane, wskaźników, oceny skuteczności i odpowiednie inicjatywy na Rzecz Zatrudnienia Młodzieży (YEI), instrumentu finansowego i/lub dużych projektów.					
PA1	Osi priorytetowa I					
PA2	Osi priorytetowa II					
PA3	Osi priorytetowa III	<p>Tabela 6 (III): Ramy wykonania dla OP III</p> <p>III.2.A.8 Ramy wykonania</p> <p>Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych: Cel korygowy na 2023r.: Z 154 117 647 na 154 117 648</p>	<p>Poprawa omyłki pisarskiej, zgodnie z zaakceptowaną wersją RPO WO 2014-2020</p>		<p>Tabela finansowa 18a i 18c, jako punkt odniesienia wskazują na kwotę 154 117 648, wobec tego kwoty w tekście programu powinny być poprawione. Czyli jest OK na korektę. Natomiast zmiana wartości docelowej powinna być zgłoszona jako modyfikacja, a nie modyfikacja. Dlatego prosimy o promieszenie zmiany do części modyfikacji.</p>	OK

Ref no	Struktura OP zgodnie z szablonem	Opis zmiany(przed/po zmianie) w link do art.96 CPR	Uzasadnienie (wskazanie, czy proponowana zmiana jest związana z uprzednio zgłoszoną zmianą, która została już wprowadzona do programu operacyjnego)	Zmiana jest wynikiem zmian w Umowie Partnerstwa (tak/nie)	Komentarze KE 24/04/2018	Komentarze KE 26/04
PA4	Op priotelowa IV	Opis zmiany(przed/po zmianie) w link do art.96 CPR	Uzasadnienie (wskazanie, czy proponowana zmiana jest związana z uprzednio zgłoszoną zmianą, która została już wprowadzona do programu operacyjnego)	Zmiana jest wynikiem zmian w Umowie Partnerstwa (tak/nie)	Komentarze KE 24/04/2018	Komentarze KE 26/04
		Tabela 5 (V/6d): Wpólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu: Zmiana wartości docelowej wskaźnika 6P2 Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną 6 na 30	Zmiana wartości docelowej związana z korektą metodologii wyliczenia wartości docelowej wskaźnika	YES, WITH RESTRICTIONS: aby zaakceptować zmianę potrzebujemy uzasadnienia korekty metodologii i przedstawienie wyliczenia, jak Państwo doszli do nowej wartości. Stanowisko IZ RPO WD 2014-2020:	OK	
		Tabela 5 (V/6c): Wpólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu Zmiana wartości docelowych wskaźników: - CO09 - Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne - z 205 000 na 260 000 - 6P1 - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem - z 41 na 52	Zmiana wartości docelowej związana ze zwiększeniem alokacji na PI 6c	Zmiana wskaźnika "Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin..." - YES, WITH RESTRICTIONS: według przedstawionej metodologii dla EFRR alokacja na wskaźnik wzrasta z EUR 17,6 M do EUR 20,6 M (17%), podczas gdy wartość docelowa wzrasta z 205.000 do 260.000 (27%), wobec tego wzrost wartości wskaźnika nie jest aż tak proporcjonalny do wzrostu alokacji. Czy mogą Państwo przedstawić odpowiednie uzasadnienie takiego wyliczenia. Stanowisko IZ RPO WD 2014-2020: Wzrost wartości docelowej wskaźnika większy niż wzrost alokacji na wskaźnik wynika z założeń przyjętych w metodologii szacowania wartości docelowej, zgodnie z którą wartość docelowa wskaźnika jest skolorowana z wartością docelową wskaźnika Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (przyjęto, że jeden wpisany zabytek odwiedzi rocznie 5 000 osób). Zatem wzrost wartości docelowej wskaźnika Liczba zabytków nieruchomych... o 11 szt. spowodowało wzrost wartości docelowej wskaźnika Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin... o 55 tys. osób (11 * 5 000 os.).	OK	
		Dodano zapisy w brzmieniu: V.2.A.5 (6e) Cele szczegółowe PI 6e i oczekiwane rezultaty Zgodnie z uwarunkowaniami określonymi w Umowie Partnerstwa w ramach PI 6e wsparciem mogą być objęte przedsięwzięcia wynikające z programów ochrony powietrza przygotowanych przez władze samorządowe, w poszanowaniu wymogów dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze. W związku z powyższym realizacja priorytetowego przyczyni się do ograniczenia wykorzystania paliw niskiej jakości, stosowanie urządzeń o wysokiej sprawności a tym samym obniżenia emisji zanieczyszczeń. Ponadto znacznie wpłynie na osiągnięcie jak największej efektywności energetycznej oraz jak najmniejszych emisji CO2 i innych zanieczyszczeń powietrza (m.in. PM10, PM 2,5). Działania podejmowane w ramach PI 6e przyczynią się do realizacji celu szczegółowego UP – Zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie.		Zmiana wskaźnika "Liczba zabytków nieruchomych..." - YES, WITH RESTRICTIONS: według przedstawionej metodologii dla wskaźników Ram Wykonania alokacja na ten wskaźnik wzrasta z EUR 12,4 M do EUR 15,7 M. Wobec tego wzrost wartości wskaźnika nie jest aż tak proporcjonalny do wzrostu alokacji. Czy mogą Państwo przedstawić odpowiednie uzasadnienie takiego wyliczenia. Stanowisko IZ RPO WD 2014-2020: Zarówno alokacja na wskaźnik jak i wartość docelowa wskaźnika wzrasta o ok. 47%.		
		Tabela 3 (V/6e) wprowadzono wskaźnik: Poziom emisji PM10				
		V.2.A.6 (6e) Przedsięwzięcie, które ma zostać objęte wsparciem w ramach PI 6e. Podojejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska (...) Dodano zapisy w brzmieniu: V.2.A.6.1 (6e) Opis typowy i przykłady przedsięwzięć, które mogą zostać objęte wsparciem, ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów Mieszkańcy województwa w obszarach stale występujących wysokich stężeń zanieczyszczeń w powietrzu narażeni są na pogorszenie jakości zdrowia i komfortu życia. Skierowanie wsparcia na zapewnienie mieszkańcom możliwości życia w zdrowym środowisku i oddychania czystym powietrzem jest głównym powodem podejmowania przez władze regionalne i lokalne działań związanych z oceną i poprawą jakości powietrza. W tym obszarze interwencja będzie skierowana na realizację działań polegających na wymianie indywidualnych systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne. Celem interwencji będzie ograniczenie wykorzystywania paliw niskiej jakości, stosowanie urządzeń o wysokiej sprawności, a tym samym obniżenie emisji zanieczyszczeń. Inwestycje powinny przyczynić się do osiągnięcia jak największej efektywności energetycznej oraz jak najmniejszych emisji CO2 i innych zanieczyszczeń powietrza (m.in. PM10, PM 2,5). Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej lub sieci gazowej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. W przypadku, gdy uzasadnione będzie przyłączenie do sieci ciepłowniczej lub sieci gazowej, wsparcie będzie przedsięwzięcia polegające na likwidacji indywidualnych źródeł ciepła w celu podłączenia do sieci ciepłowniczej lub sieci gazowej. Wymieniane źródła ciepła muszą spełniać wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 roku w sprawie wymagań dla kotłów na paliwa stałe (Dz. U. Poz. 1800) oraz spełniać wymagania emisji 5 klasy zgodnie z normą PN EN 303-5:2012 oraz powinny charakteryzować się obowiązkowym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. Wymóg dotyczy wszystkich paliw dopuszczonych do stosowania w instrukcji użytkowania urządzenia. Główne typy przedsięwzięć: - wymiana indywidualnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych (w przypadku budynków jednorodzinnych) oraz w wspólnotach mieszkaniowych (w przypadku budynków wielorodzinnych) na źródła ciepła bardziej ekologiczne. - likwidacja indywidualnych źródeł ciepła w celu przyłączenia do sieci ciepłowniczych lub sieci gazowych. Główne grupy docelowe Właściciele budynków jednorodzinnych, a także wspólnoty mieszkaniowe (w przypadku budynków wielorodzinnych), w których wymieniane będą źródła ciepła. Załącznik terytorialny Wspieranie w ramach PI 6e zostanie objęty cały obszar województwa opolskiego. Główne typy beneficjentów - jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia; - jednostki organizacyjne jednostek samorządów terytorialnych; - Cross-financing W ramach PI 6e nie przewidziano zastosowania finansowania krzyżowego. V.2.A.6.2 (6e) Kierunkowe zasady wyboru operacji W ramach PI 6e przewidziano kierunkowe typy wyboru projektów. Weryfikacja projektów będzie opierać się o kryteria zatwierdzone przez KM RPO WD oraz procedury wyboru i oceny projektów określone przez IZPO WD i uwzględnieniem regulacji unijnych i krajowych w tym obszarze. Zakłada się wielostopniowy proces oceny projektów, w ramach którego weryfikowana będzie m.in. zgodność operacji z demarkacją określającą zakres interwencji EFRR i EFS na poziomie regionalnym, spełnianie zasad horyzontalnych, wykonalność projektu i efektywność oraz wkład w realizację celu szczegółowego PI 6e. Projekty zostaną wsparte w formie dotacji bezpośrednich, dla których maksymalny udział dofinansowania wydatków kwalifikowanych wyniesie 85%. Jednocześnie zakłada się mechanizm finansowania inwestycji, zgodnie z którym część wsparcia udzielanego z EFRR (zaczynając się 1/3 kosztów wymiany źródła ciepła) uzupełniona zostanie wkładem gminy (w którym możliwy jest także udział mieszkańców). Powyższe spowoduje, że maksymalny poziom dofinansowania w przypadku przedsięwzięć realizowanych w ramach PI 6e nie zostanie osiągnięty. Maksymalna wysokość dofinansowania projektów objętych pomocą publiczną wynikać będzie z krajowych regulacji w tym zakresie. Ewentualna możliwość udzielenia dofinansowania w formie zaliczki, a także jej wielkość zostanie uszczegółowiona na etapie zawierania umowy o dofinansowanie projektu, zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi i wylącznymi. Warunkiem wstępnym przyjęcia projektu do dofinansowania jest oszacowanie przez beneficjenta (gminę) potrzeb w zakresie wymiany źródeł ciepła. Niezbędnym elementem projektu jest przeprowadzenie oceny energetycznej budynków, w których wymieniane będą źródła ciepła, zgodnie z zasadami, które zostaną określone przez IZPO WD 2014-2020. Priorytetowo traktowane będą przedsięwzięcia zlokalizowane na obszarach, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy PM10, co najmniej odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów. Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz przeciwdziałać obrotowi energetycznemu. Warunkiem wstępnym uzyskania dofinansowania jest zapewnienie minimalnego poziomu efektywności energetycznej budynku. Standard minimum zostanie określony przez IZPO WD 2014-2020 na etapie dokumentów uszczegółwiających Program. Priorytetowo powinny być wspierane projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii. Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska. V.2.A.6.3 (6e) Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach) W przypadku PI 6e nie przewidziano wykorzystania instrumentów finansowych jako formy wsparcia funkcjonującej obok dotacji. V.2.A.6.4 (6e) Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach) Nie zakłada się realizacji dużych projektów.	Biorg: pod uwagę emisję zanieczyszczeń województwo opolskie zalicza się do grupy regionów o znacznej skali obciążenia środowiska. Wg danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w roku 2018 do 6 marca w Polsce 22 razy przekroczony został próg informowania (200 µg/m3 dla pyłu zawieszonego PM10) oraz 3 razy próg alarmowy (300 µg/m3 dla pyłu zawieszonego PM10). Przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu wystąpiły w województwach: Śląskim, małopolskim, opolskim oraz mazowieckim. Wprowadzona zmiana wynika z decyzji IZPO WD 2014-2020 o dodaniu do Programu PI 6e z przeznaczeniem na pilotażowe wdrożenie wsparcia na wymianę źródeł ciepła. Jest to konsekwencją przyjęcia przez Sejmik Województwa Uchwały Nr XXXII/367/2017 z dnia 26 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa opolskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Proponowana zmiana Programu przyczyni się także do realizacji działań, których kierunki zostały wyznaczone w Programie ochrony powietrza dla strefy opolskiej i strefy miasto Opole, przyjętym przez Sejmik Województwa Opolskiego Uchwałą Nr XXXVII/403/2018 z 31 stycznia 2018 r. Ia.	Tekst dotyczący 6e oraz wskaźnik 6e w ramach PI 6e w czasie rozmowy telefonicznej. Tekst poprawienie zgodnie z rozmową telefoniczną.	OK	
	Op priotelowa V					
		Tabela 6 (V): Rami wykonania dla OP V V.2.A.8 Rami wykonania Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych: - Cel końcowy na 2023r.: z 89 058 824 na 92 588 237	Wielokulturowość regionu sprzyjała powstaniu niepowtarzalnego zbioru cennych obiektów dziedzictwa kulturowego a różnorodność narodowościowa wymienia jest jako jeden z największych atutów województwa. Niemniej jednak stan techniczny wielu instytucji kultury, zespołów dziedzictwa kulturowego i obiektów grupowanych w szlaki kulturowe lub stanowiących podstawę do ich utworzenia jest zły, przez co kwalifikują się do przebudowy, modernizacji, renowacji lub rewaloryzacji. Innym zidentyfikowanym problemem w opisywanym obszarze jest utrudniona dostępność do infrastruktury kulturalnej, która często obciążona jest barierami architektonicznymi, technicznymi i w komunikowaniu się, wymaga zatem adaptacji, generalnego remontu oraz doposażenia poszczególnych obiektów. Ze względu na kumulację lokalnych zabytków i instytucji kultury, działania na ich rzecz wymagają znacznych nakładów inwestycyjnych, co bez zewnętrznych źródeł finansowania pozostaje poza zasięgiem jednostek samorządu terytorialnego. Celem wsparcia w/w działań w RPO WD 2014-2020 zabezpieczono środki na tego typu projektu. Jednakże wysokość zgłoszonego przez Beneficjentów zapotrzebowania znacznie przekroczyła pulę środków przewidzianą pierwotnie na ten cel tj. ok. 10 mln EUR. Wartość wnioskowanego dofinansowania EFRR dla projektów, które uzyskały wysoką ocenę merytoryczną a w związku z tym kwalifikują się do wsparcia wynosi ok. 25 mln EUR. W związku z powyższym wartości powyższe ocenionych projektów, które nie zostały wybrane do dofinansowania opiewa na kwotę dofinansowania z EFRR ok. 12 mln EUR. Umożliwienie dofinansowania przynajmniej części kolejnych projektów dotychczas niewybranych spowoduje zwiększenie dostępności dla społeczeństwa do obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie województwa opolskiego. Zwiększenie alokacji Osi priorytetowej 5 (CT6) o 3 mln EUR kosztem Osi 10 (CT9) i CT2) odbędzie się za uszczerbek dla zadań planowanych w Osi 10. W Osi 10 w ramach działań z których możliwe jest zmniejszenie środków zostały już przeprowadzone zaplanowane nabory wniosków o dofinansowania wybrano wszystkie pozytywne ocenione projekty, dzięki czemu już osiągnięto założone w zapisach Programu wysokości wskaźników. Zmniejszenie alokacji w PI 9a o 2,5 mln EUR oraz w PI 2c o 0,5 mln EUR. Na terenie województwa opolskiego poddawane procesom rozwoju rolnictwa, sieci osadniczej i struktur przemysłowych, a w rezultacie stopniowej degradacji naturalnego środowiska, w istotnym stopniu zachowały się cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe. Większość najcenniejszych z przyrodniczego punktu widzenia obszarów objętych zostało ochroną. Mimo zrealizowanych dotychczas projektów ze środków RPO WD 2014-2020 w dalszym ciągu problemem wpływającym na spadającą różnorodność biologiczną województwa jest działalność rolnicza, zwłaszcza proces przestarcania łąk w grunty orne na obszarze południowej i terenów żyznowych. Podejmowane działania w perspektywie finansowej 2014-2020 mają na celu wzmocnienie i rozwinięcie systemu przyrodniczego w regionie, przy jednoczesnym uwzględnieniu nowoprognozowanych form ochrony przyrody. W związku z powyższym przez Beneficjentów zostało zgłoszonych dużo więcej potrzeb niż pierwotnie założono w zapisach Programu co przekłada się na wyczerpanie puli alokacji na PI 6d w już przeprowadzonych naborach. Widząc dalsze potrzeby a co się z tym wiąże konieczność realizacji nowych projektów, uzasadnionym jest zwiększenie puli środków przewidzianych na realizację tego typu projektów. Zwiększenie na PI 6d (kategorie 085 oraz 086) odbędzie się kosztem PI 6a (kategoria 017). W PI 6a w dotychczas przeprowadzonych naborach, które opiewały na ok. 20% przyznanej alokacji zrealizowano wskaźnik dot. liczby wpisanych Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 50%.	OK	OK	
		Tabela 7-10 (V): Tabele przedstawiające zastosowanie w OP V kategorii interwencji V.2.A.9 kategorie interwencji Osi priorytetowej V Wymiar 1 Zakres interwencji Zmiana kat. 017 z 15 000 000 na 8 250 000, kat. 018 z 2 500 000 na 1 375 000, kat. 019 z 2 500 000 na 1 375 000, kat. 083 z 0 na 3 000 000, kat. 085 z 20 520 000 na 25 920 000, kat. 086 z 2 280 000 na 2 880 000, kat. 094 z 13 998 491 na 19 600 000, kat. 095 z 3 601 509 na 1 000 000 Wymiar 2 Forma finansowania Zmiana kat. 01 z 75 700 000 na 78 700 000 Wymiar 3 Typ obszaru Zmiana kat. 01 z 17 100 000 na 17 777 675, kat. 02 z 17 100 000 na 17 777 675, kat. 03 z 41 500 000 na 43 144 650 Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Zmiana kat. 05 z 5 000 000 na 5 594 971, kat. 07 z 68 700 000 na 71 105 029 Zmiana 5a powiązani wskaźników z alokacją OP V				
		Tabela 8 (V/6c) Wprowadzono wskaźnik: - Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych - Liczba zmierzniowanych źródeł ciepła				
		Tabela 6 (V): Rami wykonania dla OP V V.2.A.8 Rami wykonania Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych: - Cel końcowy na 2023r.: z 89 058 824 na 92 588 237	Wielokulturowość regionu sprzyjała powstaniu niepowtarzalnego zbioru cennych obiektów dziedzictwa kulturowego a różnorodność narodowościowa wymienia jest jako jeden z największych atutów województwa. Niemniej jednak stan techniczny wielu instytucji kultury, zespołów dziedzictwa kulturowego i obiektów grupowanych w szlaki kulturowe lub stanowiących podstawę do ich utworzenia jest zły, przez co kwalifikują się do przebudowy, modernizacji, renowacji lub rewaloryzacji. Innym zidentyfikowanym problemem w opisywanym obszarze jest utrudniona dostępność do infrastruktury kulturalnej, która często obciążona jest barierami architektonicznymi, technicznymi i w komunikowaniu się, wymaga zatem adaptacji, generalnego remontu oraz doposażenia poszczególnych obiektów. Ze względu na kumulację lokalnych zabytków i instytucji kultury, działania na ich rzecz wymagają znacznych nakładów inwestycyjnych, co bez zewnętrznych źródeł finansowania pozostaje poza zasięgiem jednostek samorządu terytorialnego. Celem wsparcia w/w działań w RPO WD 2014-2020 zabezpieczono środki na tego typu projektu. Jednakże wysokość zgłoszonego przez Beneficjentów zapotrzebowania znacznie przekroczyła pulę środków przewidzianą pierwotnie na ten cel tj. ok. 10 mln EUR. Wartość wnioskowanego dofinansowania EFRR dla projektów, które uzyskały wysoką ocenę merytoryczną a w związku z tym kwalifikują się do wsparcia wynosi ok. 25 mln EUR. W związku z powyższym wartości powyższe ocenionych projektów, które nie zostały wybrane do dofinansowania opiewa na kwotę dofinansowania z EFRR ok. 12 mln EUR. Umożliwienie dofinansowania przynajmniej części kolejnych projektów dotychczas niewybranych spowoduje zwiększenie dostępności dla społeczeństwa do obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie województwa opolskiego. Zwiększenie alokacji Osi priorytetowej 5 (CT6) o 3 mln EUR kosztem Osi 10 (CT9) i CT2) odbędzie się za uszczerbek dla zadań planowanych w Osi 10. W Osi 10 w ramach działań z których możliwe jest zmniejszenie środków zostały już przeprowadzone zaplanowane nabory wniosków o dofinansowania wybrano wszystkie pozytywne ocenione projekty, dzięki czemu już osiągnięto założone w zapisach Programu wysokości wskaźników. Zmniejszenie alokacji w PI 9a o 2,5 mln EUR oraz w PI 2c o 0,5 mln EUR. Na terenie województwa opolskiego poddawane procesom rozwoju rolnictwa, sieci osadniczej i struktur przemysłowych, a w rezultacie stopniowej degradacji naturalnego środowiska, w istotnym stopniu zachowały się cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe. Większość najcenniejszych z przyrodniczego punktu widzenia obszarów objętych zostało ochroną. Mimo zrealizowanych dotychczas projektów ze środków RPO WD 2014-2020 w dalszym ciągu problemem wpływającym na spadającą różnorodność biologiczną województwa jest działalność rolnicza, zwłaszcza proces przestarcania łąk w grunty orne na obszarze południowej i terenów żyznowych. Podejmowane działania w perspektywie finansowej 2014-2020 mają na celu wzmocnienie i rozwinięcie systemu przyrodniczego w regionie, przy jednoczesnym uwzględnieniu nowoprognozowanych form ochrony przyrody. W związku z powyższym przez Beneficjentów zostało zgłoszonych dużo więcej potrzeb niż pierwotnie założono w zapisach Programu co przekłada się na wyczerpanie puli alokacji na PI 6d w już przeprowadzonych naborach. Widząc dalsze potrzeby a co się z tym wiąże konieczność realizacji nowych projektów, uzasadnionym jest zwiększenie puli środków przewidzianych na realizację tego typu projektów. Zwiększenie na PI 6d (kategorie 085 oraz 086) odbędzie się kosztem PI 6a (kategoria 017). W PI 6a w dotychczas przeprowadzonych naborach, które opiewały na ok. 20% przyznanej alokacji zrealizowano wskaźnik dot. liczby wpisanych Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 50%.	OK	OK	
		Tabela 7-10 (V): Tabele przedstawiające zastosowanie w OP V kategorii interwencji V.2.A.9 kategorie interwencji Osi priorytetowej V Wymiar 1 Zakres interwencji Zmiana kat. 017 z 15 000 000 na 8 250 000, kat. 018 z 2 500 000 na 1 375 000, kat. 019 z 2 500 000 na 1 375 000, kat. 083 z 0 na 3 000 000, kat. 085 z 20 520 000 na 25 920 000, kat. 086 z 2 280 000 na 2 880 000, kat. 094 z 13 998 491 na 19 600 000, kat. 095 z 3 601 509 na 1 000 000 Wymiar 2 Forma finansowania Zmiana kat. 01 z 75 700 000 na 78 700 000 Wymiar 3 Typ obszaru Zmiana kat. 01 z 17 100 000 na 17 777 675, kat. 02 z 17 100 000 na 17 777 675, kat. 03 z 41 500 000 na 43 144 650 Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Zmiana kat. 05 z 5 000 000 na 5 594 971, kat. 07 z 68 700 000 na 71 105 029 Zmiana 5a powiązani wskaźników z alokacją OP V	Wielokulturowość regionu sprzyjała powstaniu niepowtarzalnego zbioru cennych obiektów dziedzictwa kulturowego a różnorodność narodowościowa wymienia jest jako jeden z największych atutów województwa. Niemniej jednak stan techniczny wielu instytucji kultury, zespołów dziedzictwa kulturowego i obiektów grupowanych w szlaki kulturowe lub stanowiących podstawę do ich utworzenia jest zły, przez co kwalifikują się do przebudowy, modernizacji, renowacji lub rewaloryzacji. Innym zidentyfikowanym problemem w opisywanym obszarze jest utrudniona dostępność do infrastruktury kulturalnej, która często obciążona jest barierami architektonicznymi, technicznymi i w komunikowaniu się, wymaga zatem adaptacji, generalnego remontu oraz doposażenia poszczególnych obiektów. Ze względu na kumulację lokalnych zabytków i instytucji kultury, działania na ich rzecz wymagają znacznych nakładów inwestycyjnych, co bez zewnętrznych źródeł finansowania pozostaje poza zasięgiem jednostek samorządu terytorialnego. Celem wsparcia w/w działań w RPO WD 2014-2020 zabezpieczono środki na tego typu projektu. Jednakże wysokość zgłoszonego przez Beneficjentów zapotrzebowania znacznie przekroczyła pulę środków przewidzianą pierwotnie na ten cel tj. ok. 10 mln EUR. Wartość wnioskowanego dofinansowania EFRR dla projektów, które uzyskały wysoką ocenę merytoryczną a w związku z tym kwalifikują się do wsparcia wynosi ok. 25 mln EUR. W związku z powyższym wartości powyższe ocenionych projektów, które nie zostały wybrane do dofinansowania opiewa na kwotę dofinansowania z EFRR ok. 12 mln EUR. Umożliwienie dofinansowania przynajmniej części kolejnych projektów dotychczas niewybranych spowoduje zwiększenie dostępności dla społeczeństwa do obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie województwa opolskiego. Zwiększenie alokacji Osi priorytetowej 5 (CT6) o 3 mln EUR kosztem Osi 10 (CT9) i CT2) odbędzie się za uszczerbek dla zadań planowanych w Osi 10. W Osi 10 w ramach działań z których możliwe jest zmniejszenie środków zostały już przeprowadzone zaplanowane nabory wniosków o dofinansowania wybrano wszystkie pozytywne ocenione projekty, dzięki czemu już osiągnięto założone w zapisach Programu wysokości wskaźników. Zmniejszenie alokacji w PI 9a o 2,5 mln EUR oraz w PI 2c o 0,5 mln EUR. Na terenie województwa opolskiego poddawane procesom rozwoju rolnictwa, sieci osadniczej i struktur przemysłowych, a w rezultacie stopniowej degradacji naturalnego środowiska, w istotnym stopniu zachowały się cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe. Większość najcenniejszych z przyrodniczego punktu widzenia obszarów objętych zostało ochroną. Mimo zrealizowanych dotychczas projektów ze środków RPO WD 2014-2020 w dalszym ciągu problemem wpływającym na spadającą różnorodność biologiczną województwa jest działalność rolnicza, zwłaszcza proces przestarcania łąk w grunty orne na obszarze południowej i terenów żyznowych. Podejmowane działania w perspektywie finansowej 2014-2020 mają na celu wzmocnienie i rozwinięcie systemu przyrodniczego w regionie, przy jednoczesnym uwzględnieniu nowoprognozowanych form ochrony przyrody. W związku z powyższym przez Beneficjentów zostało zgłoszonych dużo więcej potrzeb niż pierwotnie założono w zapisach Programu co przekłada się na wyczerpanie puli alokacji na PI 6d w już przeprowadzonych naborach. Widząc dalsze potrzeby a co się z tym wiąże konieczność realizacji nowych projektów, uzasadnionym jest zwiększenie puli środków przewidzianych na realizację tego typu projektów. Zwiększenie na PI 6d (kategorie 085 oraz 086) odbędzie się kosztem PI 6a (kategoria 017). W PI 6a w dotychczas przeprowadzonych naborach, które opiewały na ok. 20% przyznanej alokacji zrealizowano wskaźnik dot. liczby wpisanych Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 50%.	OK	OK	
		Tabela 8 (V/6c) Wprowadzono wskaźnik: - Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych - Liczba zmierzniowanych źródeł ciepła				
		Tabela 6 (V): Rami wykonania dla OP V V.2.A.8 Rami wykonania Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych: - Cel końcowy na 2023r.: z 89 058 824 na 92 588 237	Wielokulturowość regionu sprzyjała powstaniu niepowtarzalnego zbioru cennych obiektów dziedzictwa kulturowego a różnorodność narodowościowa wymienia jest jako jeden z największych atutów województwa. Niemniej jednak stan techniczny wielu instytucji kultury, zespołów dziedzictwa kulturowego i obiektów grupowanych w szlaki kulturowe lub stanowiących podstawę do ich utworzenia jest zły, przez co kwalifikują się do przebudowy, modernizacji, renowacji lub rewaloryzacji. Innym zidentyfikowanym problemem w opisywanym obszarze jest utrudniona dostępność do infrastruktury kulturalnej, która często obciążona jest barierami architektonicznymi, technicznymi i w komunikowaniu się, wymaga zatem adaptacji, generalnego remontu oraz doposażenia poszczególnych obiektów. Ze względu na kumulację lokalnych zabytków i instytucji kultury, działania na ich rzecz wymagają znacznych nakładów inwestycyjnych, co bez zewnętrznych źródeł finansowania pozostaje poza zasięgiem jednostek samorządu terytorialnego. Celem wsparcia w/w działań w RPO WD 2014-2020 zabezpieczono środki na tego typu projektu. Jednakże wysokość zgłoszonego przez Beneficjentów zapotrzebowania znacznie przekroczyła pulę środków przewidzianą pierwotnie na ten cel tj. ok. 10 mln EUR. Wartość wnioskowanego dofinansowania EFRR dla projektów, które uzyskały wysoką ocenę merytoryczną a w związku z tym kwalifikują się do wsparcia wynosi ok. 25 mln EUR. W związku z powyższym wartości powyższe ocenionych projektów, które nie zostały wybrane do dofinansowania opiewa na kwotę dofinansowania z EFRR ok. 12 mln EUR. Umożliwienie dofinansowania przynajmniej części kolejnych projektów dotychczas niewybranych spowoduje zwiększenie dostępności dla społeczeństwa do obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie województwa opolskiego. Zwiększenie alokacji Osi priorytetowej 5 (CT6) o 3 mln EUR kosztem Osi 10 (CT9) i CT2) odbędzie się za uszczerbek dla zadań planowanych w Osi 10. W Osi 10 w ramach działań z których możliwe jest zmniejszenie środków zostały już przeprowadzone zaplanowane nabory wniosków o dofinansowania wybrano wszystkie pozytywne ocenione projekty, dzięki czemu już osiągnięto założone w zapisach Programu wysokości wskaźników. Zmniejszenie alokacji w PI 9a o 2,5 mln EUR oraz w PI 2c o 0,5 mln EUR. Na terenie województwa opolskiego poddawane procesom rozwoju rolnictwa, sieci osadniczej i struktur przemysłowych, a w rezultacie stopniowej degradacji naturalnego środowiska, w istotnym stopniu zachowały się cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe. Większość najcenniejszych z przyrodniczego punktu widzenia obszarów objętych zostało ochroną. Mimo zrealizowanych dotychczas projektów ze środków RPO WD 2014-2020 w dalszym ciągu problemem wpływającym na spadającą różnorodność biologiczną województwa jest działalność rolnicza, zwłaszcza proces przestarcania łąk w grunty orne na obszarze południowej i terenów żyznowych. Podejmowane działania w perspektywie finansowej 2014-2020 mają na celu wzmocnienie i rozwinięcie systemu przyrodniczego w regionie, przy jednoczesnym uwzględnieniu nowoprognozowanych form ochrony przyrody. W związku z powyższym przez Beneficjentów zostało zgłoszonych dużo więcej potrzeb niż pierwotnie założono w zapisach Programu co przekłada się na wyczerpanie puli alokacji na PI 6d w już przeprowadzonych naborach. Widząc dalsze potrzeby a co się z tym wiąże konieczność realizacji nowych projektów, uzasadnionym jest zwiększenie puli środków przewidzianych na realizację tego typu projektów. Zwiększenie na PI 6d (kategorie 085 oraz 086) odbędzie się kosztem PI 6a (kategoria 017). W PI 6a w dotychczas przeprowadzonych naborach, które opiewały na ok. 20% przyznanej alokacji zrealizowano wskaźnik dot. liczby wpisanych Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 50%.	OK	OK	
		Tabela 7-10 (V): Tabele przedstawiające zastosowanie w OP V kategorii interwencji V				

Ref no	Struktura OP zgodnie z szablonem	Opis zmiany(przed/po zmianie) w link do art.96 CPR	Uzasadnienie (wskazanie, czy proponowana zmiana jest związana z uprzednio zgłoszoną zmianą, która została już wprowadzona do programu operacyjnego)	Zmiana jest wynikiem zmian w Umowie Partnerstwa (tak/nie)	Komentarze KE 24/04/2018	Komentarze KE 26/04
PA8	Osi priorytetowa VIII					
PA9	Osi priorytetowa IX					
PA10	Osi priorytetowa X	X.2.A.8 Ramy wykonania Tabela 6 (X): Ramy wykonania dla OP X X.2.A.8 Ramy wykonania Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych: - Cel konkursowy na 2023r. z 111 709 310 na 108 179 899 X.2.A.9 Kategorie interwencji Osi priorytetowej III Tabela 7-10 (X): Kategorie interwencji Wymiar 1 Zakres interwencji Zmiana kat. 05.5 z 35 269 070 na 35 069 070 kat. 078 z 4 800 000, na 4 560 000, kat. 079 z 1 200 000 na 540 000, kat. 081 z 3 000 000 na 4 400 000 kat. 101 z 495 290 na 6 195 290 Wymiar 2 Forma finansowania Zmiana kat. 01 z 94 952 913 na 91 952 913 Wymiar 3 Typ obszaru Zmiana kat. 01 z 19 807 137 na 18 987 657, kat. 02 z 33 945 666 na 32 873 166, kat. 03 z 41 400 110 na 40 092 090 Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Zmiana kat. 07 z 94 952 913 na 91 952 913 Zmiana % powiązań wskaźników z alokacją OP X	Zwiększenie alokacji Osi priorytetowej 5 (CT6) o 3 mln EUR kosztem Osi 10 (CT9 i CT2) odejście się bez uszczerbku dla zadań planowanych w Osi 10. W Osi 10 w ramach działań z których możliwe jest zmniejszenie środków zostały już przeprowadzone zaplanowane nabory wniosków a do dofinansowania wybrano wszystkie pozytywne oczone projekty, dzięki czemu już osiągnięto założone w zapisach Programu wydatki wskaźników. Zmniejszenie alokacji w P1 9a o 2,5 mln EUR oraz w P1 2c o 0,5 mln EUR.	OK		OK
2.B	Opis priorytetowych kierunków w celu świadczenia pomocy technicznej ze wskazaniem realizowanych priorytetów inwestycyjnych oraz konkretnych celów (punkt (c) pierwszego akapitu artykułu 96(2) CPR)					
3	Plan finansowy programu operacyjnego (punkt (d) pierwszego akapitu artykułu 96(2) CPR)					
T.17	Finansowe środki z każdego funduszu i kwoty rezerwy wydatności(punkt (d)) pierwszego akapitu artykułu 96(2) CPR)					
T.18A-C	Plan finansowy programu operacyjnego na cały okres programowania i dla każdej osi priorytetowej, kwotę całkowitego finansowania w budżecie na wsparcie z funduszy unijnych i współfinansowania krajowego.(EUR) art. 96 (d)(ii) CPR) i gdzie ma to zastosowanie tabelę w momencie inwestycji na Rzeczą Zamówienia Młodzieży (d)(ii) pierwszego akapitu artykułu 96(2) CPR	Tabela 18B: Plan finansowy (EUR): Osi priorytetowa V - Wsparcie Unii z 75 700 000 na 78 700 000, - Wkład krajowy z 13 358 824 na 13 888 237 - Krajowe środki publiczne z 12 934 721 na 13 141 192 - Krajowe środki prywatne z 424 103 na 747 045 - Finansowanie ogółem z 89 058 824 na 92 588 237, Główna alokacja (całkowite finansowanie pomniejszone o rezerwy wykonania): Wsparcie Unii z 71 158 000 na 73 192 000, wkład krajowy z 12 557 295 na 12 916 237, Rezerwa wykonania: Wsparcie Unii z 4 542 000 na 5 508 000, wkład krajowy z 801 529 na 972 000, - Udział rezerwy wykonania (wsparcie UE na osi priorytetowej) z 6,00% na 7,00% Osi priorytetowa X Wsparcie Unii z 94 952 913 na 91 952 913, - Wkład krajowy z 16 756 397 na 16 226 986, - Krajowe środki publiczne z 12 249 339 na 12 161 104, - Krajowe środki prywatne z 4 507 058 na 4 065 882, - Finansowanie ogółem z 111 709 310 na 108 179 899, Główna alokacja (całkowite finansowanie pomniejszone o rezerwy wykonania): Wsparcie Unii z 89 255 738 na 87 221 738 wkład krajowy z 15 751 013 na 15 392 073, - Rezerwa wykonania: Wsparcie Unii z 697 175 na 4 731 175, wkład krajowy z 1 005 384 na 834 913 - Udział rezerwy wykonania (wsparcie UE w łącznej kwocie wsparcia UE na osi priorytetowej) z 6,00% na 5,15%	Zmiany finansowe przedstawione w uzasadnieniu do Osi priorytetowych V i X.	OK		OK
T.19	Orientacyjny zakres wsparcia, który będzie używany do celów związanych ze zmianą klimatu art. 27(1)(c)PR	Tabela 19: Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu (EUR) Osi priorytetowa V Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu (w EUR) z 9 120 000 na 12 720 000 Udział w całkowitej alokacji na program operacyjny (N) z 0,97% na 1,35%. Razem: Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu (w EUR) z 145 441 000 na 149 041 000,00 Udział w całkowitej alokacji na program operacyjny (N) z 15,39% na 15,77%.	Zwiększenie alokacji na P1 6e celem realizacji na większą skalę projektów z zakresu ochrony powietrza Biorąc pod uwagę emisję zanieczyszczeń województwo opolskie zalicza się do grupy regionów o znacznej skali obciążenia środowiska. Wg danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w roku 2018 do 6 marca w Polsce 22 razy przekroczony został próg informowania (200 µg/m3 dla pyłu zawieszonego PM10) oraz 3 razy próg alarmowy (300 µg/m3 dla pyłu zawieszonego PM10). Przebroczona poziom informowania dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu wystąpiły w województwach: Śląsk, małopolskim, opolskim oraz mazowieckim. Wprowadzona zmiana wynika z decyzji IZPO WO 2014-2020 o dofinans. do Programu P1 6e z przeznaczeniem na pilotażowe wdrożenie wsparcia na wymianę źródeł ciepła. Jest to konsekwencją przyjęcia przez Sejmik Województwa Uchwały Nr XXXII/367/2017 z dnia 26 września 2017 r., w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa opolskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Proponowana zmiana Programu przyczyni się także do realizacji działań, których kierunki zostały wyznaczone w Programie ochrony powietrza dla strefy opolskiej i strefy miasto Opole, przyjętym przez Sejmik Województwa Opolskiego Uchwałą Nr XXXVI/403/2018 z 31 stycznia 2018 r. Zwiększenie alokacji na kategorie interwencji związane z ochroną klimatu. P1 6e - kategoria interwencji 083	OK		OK
4	Kompleksowe podejście do rozwoju obszarów (artykuł 96(3) CPR)					
4	Opis zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego, z uwzględnieniem treści i celów programu operacyjnego oraz umowy o partnerstwa, oraz wskazanie, jak przyczynia się ono do osiągnięcia programu operacyjnego i oczekiwanych rezultatów					
4.1	Podejście do stosowania instrumentów rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz zasady identyfikacji obszarów, na których będą one wykorzystywane (artykuł 96(3)(a) CPR)					
4.2	W razie potrzeby, wsparcie kompleksowych działań na rzecz odnowionego rozwoju obszarów miejskich (artykuł 96(3)(b) CPR Artykuł 7(2) i (3) Rozporządzenia (UE) nr 1301/2013 parlamentu Europejskiego i Rady					
4.3	W stosownych przypadkach, podejście do wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) (artykuł 96(3) CPR) (jak określono w artykule 36 CPR), za wyjątkiem przypadków przewidzianych 4.2, i ich orientacyjne środki finansowe z każdej osi priorytetowej)					
4.4	Gdzie jest to właściwe, rozwiązania na rzecz przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych w ramach danego programu operacyjnego, z udziałem beneficjentów znajdujących się w co najmniej jednym innym państwie członkowskim (artykuł 96(3)(e) CPR)					
4.5	W razie potrzeby, wkład planowanych przedsięwzięć w ramach programu w odniesieniu do strategii makroregionalnych i strategii morskich, z zastrzeżeniem potrzeb obszaru objętego programem zidentyfikowanych przez państwo członkowskie (artykuł 96(3)(e) CPR)					
5	Uklerekowanie wsparcia na zwalnia ubóstwa, dyskryminacji oraz wykluczenia społecznego (punkt (a) artykuł 96(4) CPR)					
5.1	Wykaz obszarów najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych zagrożonych dyskryminacją (art. 122) działania w celu zaspokolenia potrzeb konkretnych obszarach geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem (grupy docelowych narazonych na największe ryzyko dyskryminacji lub wykluczenia społecznego)					
5.2	Wkład strategii określonej w programie na rzecz obszarów najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym, który przyczyni się do rozwiązania ich szczególnych problemów					
6	Szczególne potrzeby obszarów geograficznych, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych art. 96(4)(b) CPR).					
7	Instytucje i podmioty odpowiedzialne za zarządzanie, kontrolę i audyt oraz rola poszczególnych partnerów 96(5) CPR 7.1. Identyfikacja instytucji zaangażowanych w realizację programu (A) i (B) artykułu 96(5) CPR)					
7.2	Działania instytucji stosowanych partnerów w proces przygotowania programu oraz rola partnerów zaangażowanych we wdrażanie, monitorowanie i ewaluację programu operacyjnego (Art 96(5)(c) CPR)					
8	Koordinacja działań pomiędzy funduszami, na EFRROW, EFMK oraz innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowymi oraz EIB - Artykuł 96(6)(a) CPR)					
9	Warunkowość EX ANTE (Art 96(6)(b) CPR)					
9.1	Identyfikacja warunków ex ante dla programu oraz ocena ich wykonania (Tabela 24) informacje na temat oceny przydatności i spełnienia warunków wstępnych (opcjonalnie)					
9.2	Opis działań zmierzających do spełnienia warunków ex ante, wykaz instytucji odpowiedzialnych oraz harmonogram (Tabela 25 i 26)					
10	Zmniejszenie obciążen administracyjnych dla beneficjenta (art 96(6)(c) CPR)					
11	Zasady harmonizacji (Art 96(7) CPR)					
11.1	Zrównoważony rozwój					
11.2	Równość szans i zapobieganie dyskryminacji					
11.3	Równość płci					

Ref no	Struktura OP zgodnie z szablonem	Opis zmiany(przed/po zmianie) w link do art.96 CPR	Uzasadnienie (wskazanie, czy proponowana zmiana jest związana z uprzednio zgłoszoną zmianą, która została już wprowadzona do programu operacyjnego)	Zmiana jest wynikiem zmian w Umowie Partnerstwa (tak/nie)	Komentarze KE 24/04/2018	Komentarze KE 26/04
12	Elementy dodatkowe					
12.1	Wykaz dużych projektów zaplanowanych do realizacji w okresie 2014-2020(artykuł 96(2)(e) CPR)					
12.2	Plan wykonania programu					
12.3	Lista partnerów zaangażowanych w przygotowanie programu					
A.1	Raport z ewaluacji ex ante wraz ze streszczeniem(artykuł 55(2) CPR) Dokumentacja w sprawie oceny zasadności stosowania spełnienia warunków ex ante Opinia krajowych organów ds. równości wst. zasady równości szans, zapobiegania dyskryminacji oraz zasady równości płci (fakultatywnie) (źródło: artykuł 96(7) CPR) Obywatelskie podsumowanie programu (fakultatywnie)					
Załącznik 3	Plan finansowy RPO WO 2014-2020					
	Koncentracja tematyczna	Kwota przeznaczona na cel tematyczny 1, 2, 3 i 4 zmiana z 299 000 000,00 na 299 000 000,00 EUR, co stanowi zmianą z 44,10% na 44,03% alokacji EFRR	Zmniejszenie alokacji Osi X związane jest z koniecznością zwiększenia wysokości środków na projekty planowane do realizacji w PI 6c, a jednocześnie w ramach Osi 10 pozostały środki, które nie zostały wykorzystane w ramach przeprowadzonych dla PI 9b i 2c. Na zmianę poziomu koncentracji tematycznej wpływa na zmniejszenie o 500 000,00 EUR alokacji PI 2c na 6c. Zmiany finansowe przedstawione w uzasadnieniu do Osi priorytetowych V i X.	OK		OK
Załącznik 4	Zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego w RPO WO 2014-2020					
	Tabela 1: Szacunkowa alokacja finansowa na wsparcie Osi 10 Osoby w podziale na priorytety inwestycyjne	Osi priorytetowa X priorytet inwestycyjny 9a zmiana z 48 400 000,00 na 45 900 000,00 Razem EFRR + EFS zmiana z 351 319 724,00 na 348 819 724,00	Zmniejszenie alokacji Osi X związane jest z koniecznością zwiększenia wysokości środków na projekty planowane do realizacji w PI 6c, a jednocześnie w ramach Osi 10 pozostały środki, które nie zostały wykorzystane w ramach przeprowadzonych dla PI 9b i 2c. Na zmianę poziomu koncentracji tematycznej wpływa na zmniejszenie o 2 500 000,00 EUR alokacji PI 9a na 6c. Zmiany finansowe przedstawione w uzasadnieniu do Osi priorytetowych V i X.	OK		OK

Legenda

T. - tabela
A. - Aneks